

ISSN 1453-0953 (print)
ISSN 2537-5059 (online)

Orvostudományi Értesítő

2018, 91. kötet, 1. különszám

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület
Orvos- és Gyógyszerésztudományi
Szakosztályának
közleményei

**25. Tudományos Diákköri
Konferencia**

2018. március 21–24.
Marosvásárhely

**Conferința Științifică
Studentească, ediția a 25-a**

21–24. martie 2018
Târgu Mureș

**25th Students' Scientific
Conference**

21–24 March 2018
Târgu Mureș



Erdélyi Múzeum-Egyesület Kiadó
Kolozsvár

10. NÉHÁNY 16–18. SZÁZADI ERDÉLYI ORVOSLÓ KÖNYV FORRÁSMUNKÁINAK ÉS A LEÍRT GYÓGYMÓDJAIKNAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

PREZENTAREA ÎN COMPARAȚIE A SURSELOR BIBLIOGRAFICE UTILIZATE ȘI A METODELOR TERAPEUTICE DESCRISE DIN ANUMITE CĂRȚI DE MEDICINĂ TRANSILVĂNESE DIN SECOLELE 16–18

A COMPARISON OF THE SOURCE MATERIALS AND THERAPEUTIC METHODS DESCRIBED IN A NUMBER OF TRANSYLVANIAN BOOKS OF MEDICINE FROM THE 16–18TH CENTURIES

Szerző: Péterfi Orsolya (MOGYE, GYK 1)

Témavezető: dr. Sipos Emese egyetemi tanár, MOGYE; dr. Péter H. Mária egyetemi adjunktus, MOGYE

Bevezetés: A 16. századdal kezdődően herbáriumok, csíziós könyvek és egyéb orvoslást népszerűsítő könyvek jelennek meg Erdélyben. Ezeket tekinthetjük az első erdélyi orvosi könyveknek. Olyan területeken, ahol nem volt orvos, az orvosló könyvek által javasolt orvosságok enyhíthették a beteg fájdalmát, vagy akár az életét is meghosszabbíthatták. Kézírtos formában jelent meg az Ars medica (Lencsés György, 1577), a Gelencei orvosló könyvecske (1742–1895) és Bethlen Kata orvosló könyve (1737). A nép számára íródott Pápai Páriz Ferenc Pax corporisa (1690), Juhász Máté Házi különös orvosságok (1761) és Marikowzki Márton Néphez való tudósítás (1772) című munkája, valamint Melius Péter herbáriuma (1578). **Célkitűzés:** A kutatás célja megvizsgálni a 16–18. századok folyamán íródott, orvoslással foglalkozó erdélyi könyvek közötti kapcsolatot. **Anyag és módszer:** Teleki–Bolyai Könyvtárban kézírtos vagy nyomtatott formában található 16–18. századi orvoslással foglalkozó könyvek, illetve a 20–21. században nyomtatott formában is megjelent, addig kézírtos formában létező orvosló könyvek képezték a kutatás anyagát. A könyvek tartalma közötti kapcsolatot a könyvek megírására használt forrásmunkák és a könyvekben legtöbbször előforduló betegségekre javasolt gyógymódok szempontjából vizsgáltuk. **Eredmények:** Az Ars medica és Pax corporis között található a legtöbb hasonlóság, a Gelencei orvosló könyvecskében és Melius Péter Herbárium c. alkotásában javasolt gyógymódok az Ars medicával állnak kapcsolatban. Bethlen Kata orvosló könyve, a Házi különös orvosságok és a Néphez való tudósítás Pápai Páriz Ferenc könyvével szemben mutatnak hasonlóságot. A felhasznált alapanyagok az egyszerű ember számára is könnyedén elérhetőek, egyes esetekben azonban patikában található szereket is javasolnak. A könyvekre jellemző a polipragmázia, ugyanakkor a gyógyítás mellett

felhívják a figyelmet a betegségek megelőzésére (diéta, oltás, helyes életmód). **Következtetés:** A könyvekben leírt gyógymódok közötti kapcsolat oka lehet a közös forrás használata és a könyvek szerzőinek egymásra gyakorolt hatása is. A 16–18. századi orvosló könyvek képezik a mai orvosi munkák egyik ősforrását.

11. POLIMERALAPÚ HORDOZÓ ELŐÁLLÍTÁSA ÉS VIZSGÁLATA ATORVASZTATIN OLDÉKONYSÁGÁNAK NÖVELESE CÉLJÁBÓL

PREPARAREA ȘI STUDIUL UNOR PARTICULE PE BAZĂ DE POLIMER ÎN SCOPUL CREȘTERII SOLUBILITĂȚII ATORVASTATINULUI

PRODUCTION AND STUDY OF POLYMER BASED PARTICLES FOR SOLUBILITY ENHANCEMENT OF ATORVASTATIN

Szerző: Ráduly Izabella (MOGYE, GYK 5)

Témavezető: Rédei Emőke egyetemi adjunktus, MOGYE

Bevezetés: A gyógyszerek felszívódása és biohasznosulása nagymértékben függ a hatóanyagok fizikai-kémiai tulajdonságaitól, oldékonyságától. A polimeralapú szálak alkalmasak rosszul oldódó hatóanyagok oldhatóságának és oldódási sebességének növelésére. Az elektrosztatikus szálképzési módszer felhasználható ilyen célú hordozók előállítására, amelyekben a szálak a tűvel ellátott fecskendőben töltött polimeroldatra kapcsolt magas feszültség hatására jönnek létre. Hatóanyagmodellként atorvasztatint használtunk. **Célkitűzés:** A munkánk célja a polimerként választott polivinilpirrolidon kedvező oldódási tulajdonságait kihasználva atorvasztatintartalmú szálak előállítása, növelve ezáltal a BCS-osztályozás szerint a második csoportba tartozó hatóanyag oldékonyságát. **Anyag és módszer:** Az elektrosztatikus szálképzéshez PLASDONE K-29/32 (polivinilpirrolidone K-value 29 to 32, GAF chemicals) polimert választottunk. Ezen polimerből és a hatóanyagból 25%-os alkoholos diszperziót készítettünk metanol és etanol keverékében. A szobahőmérsékleten mágneses keverővel előállított diszperziót felhasználva 4 próbát készítettünk, megtartva a tű (21 G) távolságát a próba gyűjtésére alkalmas alumíniumfóliával borított gyűjtőfelülettel szemben (10 cm), megtartva a polimer koncentrációját is, vizsont változtattuk az adagolási sebességet (0,5 ml/h; 1 ml/h; 3 ml/h; 4 ml/h). Az így kapott próbákon mértük a kapott szálak vastagságát Bresser micro típusú mikroszkópon készített képeken az ImageJ program segítségével, feloldódási sebességet vízben, a hatóanyag-tartalmat, illetve a kioldódást vizes közegben